

Když se řekne **Fuchsoviný** Irena Fuchsová

Když se řekne
Fuchsoviny
Irena Fuchsová

**Když se řekne
Fuchsoviny
Irena Fuchsová**

Irena Fuchsová © 2010

Fotografie na obálce: archiv autorky

Fotografie Ireny Fuchsové: Dalibor Puchta

© Nakladatelství Beskydy 2010

ISBN: 978-80-87431-01-6

Tuto knihu věnuju mému nakladateli,
Bronisławovi Ondraszkozi z Vendryně.

„Broni, nechtěl bys mi vydat v červnu 2010, k mým šedesátinám, moje fejetony? Kniha by se jmenovala, Když se řekne Fuchsoviny,“ napsala jsem koncem roku 2009 mému nakladateli. Odpověděl mi obratem. „Výborný nápad. Aspoň nebudu muset přemýšlet, co bych ti dal. Připrav knihu tak, aby v červnu mohla vyjít.“ I proto tuhle knihu věnuju Bronisławovi Ondraszkozi, kterého si nesmírně vážím za jeho nakladatelskou vstřícnost a velkorysost, kterou mi projevuje a za autorskou volnost, kterou mi dává. Na pomyslné stupně nejlepších československých nakladatelů ho dávám na první místo, děkuju mu za všechno, co pro mě dělá a přeju mu zdraví, úspěchy v jeho nakladatelské a spisovatelské práci a spokojený život v rodinném kruhu.

Moje rodina

Kamarádství a lhaní

O tom, že panu Fuchsovi lžu, by mohli vyprávět skoro ve všech knihovnách, kde jsem byla na besedě. Dávám k dobru mnoho příhod, týkajících se mého lhaní, ženy se ke mně přidávají se svými historkami a přítomní muži lapají po dechu. O tom, že nelžu, když na besedách říkám, že pan Fuchs moje knihy nečte, svědčí to, že tuto Fuchsovinu zařazuju jako první. Tak snad zase tak velká lhářka nejsem...

Jednou mě pan Fuchs odvezl na besedu do Třebíče, a pak se šel projít. Beseda začala a samozřejmě, že jsem se zase dostala na lhaní. A víte, jak to dopadlo? Paní knihovnice hlídala u vchodu, kdyby se pan Fuchs náhodou vrátil, a když v jednu chvíli bouchly hlavní dveře a já přestala mluvit, zavolala na mě, mluvejte dál, to není on!

Nevidím na svém lhaní nic špatného, naopak, doporučuju lhát všem ženám, které zatím ještě nelžou. Lhaním se dostanete do ráje, věřte mi. A nejenom vy, dostane se tam i vaše drahá polovička.

Uvedu jeden příklad. Nedávno jsem brala z ledničky vajíčko, a protože je přihrádka na vajíčka, nevím proč, až úplně nahoře, vyklouzlo mi a rozplácló se před ledničku na koberec.

Rychle jsem tu spoušť začala uklízet, a když už jsem koberec čistila, zabrala jsem větší kus, protože před ledničkou stepuje pan Fuchs s kámošem a na koberci to je znát.

Sotva jsem to dodělala, volal mi pan Fuchs, že je před Kolinem a přijede za chvíli na oběd a zeptal se, co dělá jeho kámoš, čímž myslel našeho drsnorstého jezevčíka Athose.

„Pozvracel se před ledničkou,“ odpověděla jsem tak hbitě, až mě to samotnou překvapilo. „Žral v parku trávu a našel nějakou kost, musela jsem mu ji vzít...“

Pan Fuchs začal svého kámoše okamžitě litovat.

„Chudinka, a je mu už dobře?“

Uklidnila jsem ho, že kámoš je v pořádku a flek vyčištěný a pan Fuchs hovor spokojeně ukončil.

Ptáte se, proč jsem takhle lhala, když se ptal na svého kámoše? Protože dovedu předvídat, proto!

Představte si, že by pan Fuchs přišel domů, a protože doma chodí bez pantoflů, které pořád někde hledá, hned by zjistil, že je před ledničkou mokro. Kdybych řekla, že mi upadlo vajíčko na koberec, dovedete si, dámy, představit, CO by říkal? Dovedete.

Vy, pánové, vy si to představovat nemusíte, protože vy víte moc dobře, CO byste říkali!

Když za chvíli pan Fuchs přišel, hned ve dveřích se na Atička rozněžnil.

„Ty moje chudinko, tak ty jsi blinkal! A už je ti dobře?“ Pak se šel podívat na potencionální flek a spokojeně kámoše pohladil. „Aspoň baba uklidila koberec, vid’?“

Když se najedl, šel do předsíně, a kámošovi hlásil, že teď jede s autem do garáže, a že ho s sebou nebere, a pět minut mu vysvětloval, proč ho nechá doma.

„Venku je horko, kluku! Ty už jsi starší pán! Zůstaň pěkně doma s babou, já hned přijdu!“

Pak bouchly dveře a já čekala, že za mnou Atík přiběhne, a bude chtít, abych ho vzala do náruče a ukázala mu z balkonu jeho kámoše, jak jde k autu, ale Atík nikde.

Šla jsem do předsíně, otevřela jsem dveře a vidím je na chodbě, jak OBA míří ven.

„Zlato, seš slaboch,“ zavolala jsem na pana Fuchse a ten po mně mávl pohrdavě rukou.

„Ty víš houby, co je to kamarádství!“

A ty zase víš houby o tom, co je to nevinné lhaní, pomyslela jsem si spokojeně a byla jsem v ráji a pan Fuchs také...

24. 9. 2009

Střecha

Celý den to pro mě byla hlavní zpráva v novinách.

U Velkého Meziříčí ve směru na Prahu přebíhaly dálnici tři dívky, dvě čtrnáctileté a jedna dvanáctiletá. V nedělivečer, kdy jezdí spousta aut. Dvě školačky na místě zemřely, třetí vyvázla bez zranění. Prý to byla hra na železného rytíře.

Kdo stihne před autem utéct, je rytíř.

Nebo mrtvola.

Když jsem se o tom dozvěděla, hned mě napadlo, jak to, že rodiče neví, čím se jejich děti baví? Ale hned jsem se všem rodičům, které kdy potkalo podobné neštěstí, omluvila.

Něčemu takovému se totiž nedá předejít.

Bylo to v roce 1960. Mému staršímu bratrovi bylo dvanáct a mně deset. V kuchyni seděli naši rodiče a babička, povídali si, a my dva jsme si hráli s tříletým bráškou Františkem.

Pozdě odpoledne přišli za bratrem čtyři kamarádi a on šel s nimi na chodbu, kde si něco domlouvali. Pak nakoukl do kuchyně a řekl, že si budou hrát chvíli na schodech.

V domě, kde jsme bydleli, byly široké dřevěné schody a my po nich jezdili na rozložených krabicích od bot. Šla jsem si hrát s nimi. Jezdili jsme z prvního poschodí do přízemí, pak z druhého poschodí a nakonec jsme vylezli na schody od půdy. Když už jsme byli až tam, vlezli jsme na půdu a pak i na střechu.

Bylo nás šest. Seděli jsme vedle sebe na ostrém hřebenu střechy, koukali na tmavé nebe, a nikdo z nás si neuvědomil, že by stačil jeden neopatrný pohyb, sjeli bychom po šikmé střeše k okapu, spadli přes něj a z výšky třetího poschodí se rozplácli dole na dvoře.

Určitě bychom pád nepřežili. A určitě by nespadol jenom jeden z nás. Seděli jsme tam namačkaní na sebe jako kuřata. Kdyby padal jeden, spadli bychom všichni.

Za chvíli jsme prolezli vikýřem zpátky na půdu, kluci se s námi rozloučili a my šli domů.

V kuchyni bylo příjemné teplo, František se houpal v dřevěných kohoutech, rodiče s babičkou si pořád povídali a vůbec netušili, že jejich dvě děti mohly být mrtvé.

9. 2. 2005

Mareček

Můj o dva roky starší bratr Karel, který zemřel v roce 1979, měl syna Marka, který se narodil 13. srpna 1969. Marta, jeho maminka, se s Karlem rok na to rozvedla a já se jí nedivila. Na Karlovu omluvu musím říct, že už byl v té době nemocný a nezvládal toho víc, nejenom manželství.

Nicméně jsem přišla o švagrovou, kterou jsem měla ráda jako sestru, a o ročního synovce. Bylo mi dvacet, byla jsem hrdá na to, že jsem švagrová a teta a najednou byli oba pryč...

Naposledy jsem Marečka viděla v polovině osmdesátých let, bylo mu v té době kolem patnácti, Marta se podruhé vdala, narodil se jí Lubošek, znala jsem i jejího manžela. A potom... je to hanba, řeknu vám, ale potom jsem Marečka neviděla pětadvacet let a přitom bydlí kousek od Kolína.

Často jsem na něj vzpomínala, věděla jsem, že se oženil, má děti. Před rokem jsem si řekla, že vzpomínání bylo dost, poslala jsem e-mail na obecní úřad ve Svojsčicích, oni ho předali Markovi a za pár dnů jsem dostala odpověď od Lucinky, jeho manželky.

„... Měli jsme obrovskou radost z vašeho zájmu a hned jsme vyhledali vaše webové stránky, takže o vás už informace máme, tak teď jsme na řadě my, abychom vám něco o naší rodině napsali...“

A tak začaly létat e-maily mezi Kolínem a Svojsčicemi. Jeden za druhým. Marek na psaní moc není, psala jsem si a píše si stále, s Lucinkou, která je v mnohém můj klon.

Vzpomínám si, jak jsem se rozbřečela, když mi napsala, že Marek před lety přinesl nějakou knihu, položil ji v kuchyni na

stůl a řekl, to napsala moje teta. Pocítila jsem obrovskou úlevu, že jsem si ho po pětadvaceti letech našla, protože on na mě nezapomněl, stejně jako jsem na něj nezapomněla já.

Loni v srpnu mu bylo čtyřicet a já přijela na oslavu.

„Opovaž se mi vykat,“ volala jsem na něj od vrat, když jsem ho po pětadvaceti letech zase uviděla, a on šel ke mně, vypadal jako můj mladší bratr František, řekl, ahoj, teto, dali jsme si pusku a bylo to, jako bychom se viděli včera.

Po letech jsem se sešla i s Martou, seděly jsme vedle sebe jako dvě sudičky, nespouštěly jsme z Marka oči, a vzpomínaly na dobu, kdy u nás oba bydleli.

„A pamatuješ se, Marto...“ „A Ireno, tys tehdy...“ „A jak to bylo, když...“

Teta ve mně může být spokojená. Marek má s Lucinkou Michala (moje krevní skupina), Marcelku (je mi podobná a také píše!!!) a Marečka (je podobný Karlovi). Také jsem znovu našla Martu, jejího manžela Luboše a jejich syna Luboše.

A jestli si teď někdo řekne, sakra, vždyť já tu naši tetu... strejdu... sestru... bratra... neviděl už pěkně dlouho, co kdybych tam zajel, tak jsem tuhle Fuchsovinu nepsala zbytečně...

20. 3. 2010

Dvě různá rána

Když někdy jedeme na chalupu večer, a já se tam druhý den ráno probudím, mám hned dobrou náladu.

Nejsem v Kolíně, nebudu muset venčit Atička, balit jídlo, pití, čisté ručníky, vyprané montérky, toaletní papír a další důležité věci, nebudu muset pospíchat do auta, kde nedočkavě sedí pan Fuchs s Atičkem, a oba se třesou na to, aby se už konečně jelo a oni mohli na chalupě řídit. Každý řadí sice jinak, ale oba řadí se stejnou radostí.

Jednou se mi na chalupě zdál těsně před probuzením sen.

Kousek od mé hlavy kokrhá kohout. Bylo by hezké mít tady slepičky a kohouta, napadlo mě. Až nebudu jezdit napovídat do Činoherního klubu, uvelebím se na chalupě celoročně a budu chovat slepičky a kohouta, budu mít čerstvá vajíčka, taky by se mi líbilo chovat kozy, přijdou mi chytré a svérázné, určitě by s nimi byla stejná legrace jako s herci, takže budu mít slepičky, kohouta a kozy, rozhodla jsem se spokojeně na konci snu, a pak jsem se konečně probudila, ale kohout z mého snu kokrhá pořád a to přímo v pootevřeném okně mého pokoje!

„Tady Kukyukukyuk! Je ráno! Tady Kukyukukyuk! Vstávej! Je krásný den!“

Když jsem v okně uviděla rozzářenou tvář pana Fuchse, bylo mi jasné, že mi právě začal další den na chalupě, sice zatím bez slepiček a kohouta, ale zato s Kukyukukyukem...

Jiné ráno, o několik dní později, ráno kolínské, bylo takové divné. Mělo pršet a nepršelo, sluníčko svítilo a nesvítilo, jela jsem v osm hodin do Prahy a oblékla se teple a odpoledne, když jsem jela do Kolína, se ve vlaku topilo, i když venku bylo skoro třicet stupňů a všechna okna byla otevřená, večer byl také nijaký, moc se mi nechtělo psát, ale nakonec jsem psala do půlnoci a pak jsem usnula jako dřevo.

Přesně v 01.30. mě vzbudil tichým, rozechvělým hlasem pan Fuchs.

„Ireno, vstávej, v koupelně praskla teplá voda!“

Představila jsem si potopu, a stal se ze mě King Kong. Neo-hroženě jsem se vrhla ke koupelně, kde praskla pod umyvadlem hadička, která přivádí teplou vodu do kohoutku. Pana Fuchse to naštěstí vzbudilo, vodu rychle zavřel, a i když mrcha prasklá hadička stříkala jak divá a koupelna byla plná vody, dál do bytu se nedostala – zastavila se těsně u dveří do předsíně.

Popadla jsem ručníky, do kterých utíráme Atíka, hodila jsem je v koupelně na zem, vysála do nich vodu, vyždímala je do kýble, znovu jsem je hodila na zem a znovu jsem sála a ždímalala, sála a ždímalala...

Za chvíli byla koupelna suchá, a my si šli lehnout.

Kolem páté hodiny mě probudil Atíček, který kňučel za dveřmi mého pokoje. Pustila jsem ho dál a on se mi uvelebil v nohách postele, protože moc dobře ví, že dál nesmí.

V 06. 00. přišel do mého pokoje pan Fuchs.

„Co ten pes zase snědl? Ve čtyři ráno začal zvracet nějakou trávu, naštěstí jsem pod něj stačil dát noviny, takže koberec nepozvracel,“ postěžoval si mi, jak na jeho straně bytu pokračovala hororová noc, pak rozsvítil akvárium a šel otevřít okno, což dělá každé ráno. Ano. Přijde do mého pokoje, a ať spím nebo nespím, rozsvítí akvárium a otevře okno. Pak odejde, já vstanu, okno zavřu, rybám zhasnu, a pokud nejedu do Prahy, znovu si lehnu a spím dál.

Takže Kukyukukyuk otevřel v mém pokoji okno, trochu roz táhl závěs (malý bonus), rozsvítil rybám v akváriu, a mezitím mi vykládal, co musí jít koupit na opravu prasklé hadičky.

Najednou se zarazil.

„Co to je? V čem to šlapu?“

Takže to shrnu.

V 01. 30. praskla v koupelně hadička.

V 04. 00. Atíček zvracel.

Mezi 05. 00. a 06. 00. udělal v mém pokoji hovínko, do kterého Kukyukukyuk v 06. 05. šlápl.

A to je asi tak všechno o dvou podstatně různých ránoch a ranních ranách.

12. 11. 2009

Moje čísla

Každý máme nějakou neřest. Tu, co vám prozradím na sebe, mám od svých pětadvaceti let.

Tehdy se mi narodil syn Filip, a já jsem z dat kolem jeho narození, vymyslela šest čísel, která od roku 1975 sázím každý týden

ve Sportce. Nepočítám, kolik jsem prosázela, protože občas i vyhraju, a navíc, tenhle svůj, poměrně laciný mini - hazard, miluju!

Těším se na středeční a nedělní tah, protože jednou se určitě stanu milionářkou, tím jsem si jistá! Třicet let sázím stejná čísla! To by v tom byl čert, abych konečně jednou nebrala balík!

Ale když to tak vezmu, o peníze mi už dávno nejde. Mám prostě Sportku ráda. Mám ráda těšení se na tah Sportky. Mám ráda povinnost vsadit šest svých čísel na středu a šest svých čísel na neděli.

A kdo tuhle vášeň nechápe, tomu doporučím mnohokrát vyzkoušený recept na spaní!

Když nemůžu usnout, začnu plánovat, co komu z rodiny koupím, až vyhraju a za chvíli usínám s blaženým úsměvem...

Asi před osmi lety jsem ráno pospíchala na vlak, a na poslední chvíli jsem vyhazovala z peněženky zbytečné papírky. Co mám koupit, kam zajít, co udělat. Vytáhla jsem i staré tikety Sportky, přetrhla je v půlce a hodila do koše.

Ve vlaku do Prahy jsem si uvědomila, že není čtvrtek, jak jsem si myslela, ale středa, a že večer teprve BUDE tah čísel na přetřženém tiketu, který si hoví v odpadkovém koši v naší kuchyni!

Dceři bylo tehdy kolem čtrnácti let, chodila na základní školu (www.6zskolin.cz) a hodně mi pomáhala. Například pravidelně vynášela koš s odpadky.

Hned jak jsem přišla do Činoherního klubu, začala jsem vytáčet číslo školy. Být to dneska, zachránil mě jedna esemeska, ale tehdy jsem se dlouho nemohla dovolat, nakonec se mi ozvala ředitelna a já poprosila zástupkyni ředitele, aby Ritě vyřídila, ať nevynáší odpadkový koš, až přijde ze školy, že jsem tam něco omylem vyhodila. Ať počká, až přijedu z Prahy.

Později jsem se od Rity dozvěděla, že si ji zástupkyně nechala zavolat školním rozhlasem, že se strašně lekla, co provedla, spolužáci byli také vykulení, a když se v ředitelně dozvěděla důvod poprasku, pomyslela si něco o prdlé mamince...

Když jsem šla odpoledne z vlaku, zastavila jsem se u pana Vidrny v jeho FOTO za mostem, kam chodím svoje čísla sázet, a ujistila jsem se, že tiket, i když přetržený, stále platí.

A doma jsem před Ritou, která si významně poklepávala na čelo, vítězně vytáhla z koše mého přetrženého miláčka.

No a co? Jen si představte, že bych večer vyhrála dvacet melounů! Šla bych pro tiket do peněženky a tiket nikde! Kde ho mám? Kde je? Proboha!

Přetržený a v kontejneru!

27. 7. 2005

Áčko a Po O

Dcera Rita se narodila skoro devět let po synovi Filipovi. Bylo mi tehdy třiatřicet. Do první třídy šla až od sedmi, takže jsem ji skoro do svých čtyřiceti vodila každé ráno do školky, a stejně jako před lety s Filipem, i s ní jsem měla stejné slovní hry.

Áčko a Po O.

V té době jsem pracovala jako nápověda v kolínském divadle. Zkoušelo se i v sobotu. Místo soboty jsme měli náhradní den v pondělí. A tak se stalo pravidlem, že moje děti házely v pondělí ve školce Áčka. Házely ho občas i jindy, když mi například odpadla zkouška a hrdě hlásily svým milovaným učitelkám, že zítra „hodí Áčko!“

Potom jsme ještě měli Po O. To se říkalo před pětatřiceti lety a říká se to stále. Jít domů Po O, mají všechny děti rády. Tehdy i dnes. Možná to není ani tím, že by se jim nechtělo ve školce po obědě spát. Jít domů Po O, je privilegium, které nemá každé dítě. A proto těm, kteří mají to štěstí, a jdou domů Po O, ostatní závidí a to tak, že dost, což PoOákům dělá, samozřejmě, hodně dobře!

Takže jsme měli Áčko a Po O. A ještě něco jsme měli. Ráno jsme cestou do školky nikdy nepospíchali. Dodnes lituju maminky a tatínky, kteří táhnou své děti za ruku a koukají na hodin-

ky, aby byli včas v práci. Tenhle ranní spěch je náročný pro ně i pro děti. Bohužel to asi ve většině případech jinak nejde...

Moje děti měly štěstí. V divadle jsme zkoušeli od deseti, do školky jsem je vodila na osmou hodinu a tak jsme měli čas na ranní povídání, na jejich převlečení ve školce i na rozloučení, a ještě jsem stačila do deseti hodin nakoupit, uklidit, někdy i něco uvařit na večer – to když jsem měla zájezd nebo představení.

Víte, proč jsem si na tohle vzpomněla? Potkala jsem nedávno známou, básnila o vnucích a nakonec se mě zeptala, jestli jsem už babička. Babička... TSU.

Když dcera chodila poslední rok do školky, šla jsem jednou pro ni a potkala jsem spolužačku. Bylo jí jako mně, tedy čtyřicet, ale na rozdíl ode mě se brzy vdávala a hned měla dva kluky. Vezla kočárek a já ji nadšeně zastavila.

„Jiřino, to je tvoje?“

„No dovol?! To je vnouček,“ zpražila mě pohledem. „A kdy ty budeš mít vnuka?“ Rozesmála jsem se.

„Doufám, že ještě hodně dlouho ne! Kam myslíš, že teď jdu? Pro dceru do školky!“

Dneska mi je šedesát a spolužačku bych asi opět zklamala. Babička pořád nejsem.

Dcera Rita právě končí vysokou školu a patří do generace, která má jinou představu o životě, než jsme měli my, a syn Filip našel svoji Pavlíčku, se kterou mě chtějí udělat babičkou, až teď.

Nicméně tě, milá Jiřino, potěším!

Moje kamarádka Oli mi vyložila karty a mám tam přírůstek do rodiny! A pan Fuchs dal loni na chalupě nový vypínač dost nízko. Když jsem se ho ptala, jestli je to kvůli mně, abych na něj dosáhla, až tady budu drandit na vozejku, řekl, že je to kvůli vnoučatům...

17. 4. 2010

TSU a smailík

Od osmnácti let jsem psala velké množství dopisů. Byla to moje vášeň. Tedy, abych byla přesná, moje vášeň byla dopisy dostávat! Ale abych je mohla dostávat, musela jsem je pochopitelně nejdříve napsat. Nepsala jsem je svým kamarádům, se kterými jsem se viděla denně, ale dávala jsem si každý rok jeden inzerát. Korespondence s těmi, kteří mi odpověděli, mi totiž většinou vydržela rok.

Někdy jsem se s některými i sešla, v Praze, v Karviné, v Brně, ve Zruči nad Sázavou, některá setkání nebyla tak úplně nezajímavá, jako například s pánem, který měl odjet na dva roky do Indie a chtěl, abych jela s ním, prý tam nebudu mít na práci nic jiného, než se starat o něj a o slona, ale většinou jsem ze schůzek prchala nejbližším vlakem zpátky do Kolína.

Pamatuju si na jeden inzerát, který mi vyšel v Mladém světě, když mi bylo devatenáct. Spisovatelka hledá Zn.: Přítele.

Záměrně jsem nenapsala, kolik mi je. Přišlo mi kolem třiceti odpovědí. Jako prvního jsem vyřadila strašně starého chlapa. Představte si, že mu bylo pětatřicet! Proboha! Takový dědek!

Nakonec jsem ho vzala na milost a rok jsme si skoro denně psali. Byla z toho velká láska, která skončila během jedné minuty.

Pán mi totiž zapomněl říct, že je ženatý a má tři dcery.

V letech mé bohaté, inzerátové korespondence, jsem v dopisech často používala zkratku TSU. Znáte to, někdy něco napíšete, ale protože adresát nevidí, jak se při psaní tváříte, a nemusel by správně pochopit, jak jste to mysleli, musíte to uvést na pravou míru.

Dělám si legraci. Nemyslím to tak. To je myšleno jako vtip. Teď se usmívám.

Teď Se Usmívám.

TSU.

A řeknu vám, bylo strašně milé, když mi přišla odpověď a v ní moje TSU! A ne jedno! Pisatel se někdy doslova utusuoval! TSU.

Uteklo pětatřicet let, mám mobil, a když mi přijde esemeska, je to stejné, jako když jsem ve schránce před pětatřiceti lety uviděla bílou obálku, kterou tam hodil náš pan pošťák, s poetickým jménem Kočička...

Bílé obálky ve schránce jsem milovala stejně, jako teď miluju esemesky! Často se při jejich psaní usmívám, ale tentokrát už nepišu TSU, ale dělám smailíka.

: -) : -) : -)

25. 1. 2006

Kdo vám namaloval tu... ?

Karlova ulice, co vede z kolínského náměstí k Chrámu svatého Bartoloměje, (www.bartolomej-kolin.cz) je pěkně strmá.

Vzpomínám si, jak v první polovině padesátých let napadlo jednou večer plno sněhu, a maminka mě a o dva roky staršího bratra Káju oblékla, a šli jsme nahoru ke kostelu a pak jsme jezdili Karlovou ulicí na něčem dolů. Sánky to nebyly, ale co to bylo, to už nevím...

Když do téhle ulice vejdete od náměstí, je po levé straně dům, kde před lety otevřeli sekáč. Nápis SECOND HAND je tam pořád, i když je krámeček už zase zavřený.

Hned první den, kdy se sekáč otevřel, jsem se zatajeným dechem vstoupila dovnitř a málem jsem se rozbrečela.

Za války měl v této místnosti pronajatý holičský krámeček můj dědeček František Červín, a vzadu ve dvoře bydlela celá jeho rodina. Manželka Anna, syn František a dcery Věra, Eva, Anča a Irena.

Děda byl kolínský ochotník, autor divadelních her, režisér, zpěvák a herec. A také trenér fotbalistů. Do jeho krámku chodila kolínská bohéma, profesoři, fotbalisté, doktoři, malíři. Když začala válka, sundal holičskou firmu a byl hrdý na to, že během války přišli do jeho krámku pouze dva Němci, rozhlédli se, uviděli

dědu, protože jeho dcery, které mu pomáhaly, se schovaly do-
zadu, a zase odešli.

Děda zemřel v březnu 1948 na infarkt, možná i proto, že mu
komunisté dva měsíce před tím sebrali zařízení jeho holičského
krámku, a naházeli ho do skladu, kam se moje babička s mamin-
kou a s tetami chodily dívat, dokud se dvě holičské židle a dvě
umyvadla neobrátily v prach.

Nebo zemřel na infarkt proto, že šel první jarní neděli v roce
1948 na brigádu, kde se zpívalo, ten dělá to a ten zas ono,
a všichni dohromady uděláme moc!

Narodila jsem se v roce 1950, a v roce 2006 jsem dojatě pro-
cházela „jeho“ krámkem, mezi hadříky z druhé ruky, a vzpomí-
nala na desítky příhod, které jsem slyšela od babičky, od mamin-
ky, od tet.

Například jednou přišla do krámku paní Julie a vyprávěla
o jistém vesnickém mladíkovi, který si ji chtěl vzít a na znamení
svých vážných úmyslů jí přinesl blůzu.

„A co jste mu řekla,“ zeptal se zvědavě dědeček.

„Co by,“ usmála se Julie. „Eště sukni dej, vole!“

V noci někdo namaloval na vrata typický obrazec, který zná-
zorňuje ženské pohlaví, a když přišel na holení důstojný pan
profesor, starý mládenec, a teta Eva ho začala holit, nedalo mu
to a zeptal se.

„Evo, kdo vám namaloval tu kundu na vrata?“

Jindy holila teta Anča pana notáře.

„Ančo, ukažte mi prso,“ ozvalo se najednou, Anča utekla do-
zadu a pana notáře musel doholit dědeček. Dědeček, který zem-
řel dva roky před tím, než jsem se narodila, a po kterém jsem
zdědila talent na psaní a lásku k divadlu.

Nedávno jsem šla zase kolem a zrovna byla otevřená vrata.
Ano TA vrata, na které někdo namaloval... TSU.

Řeknu vám, byl to pro mě šok! Poprvé v životě jsem viděla
dvůr, přes který chodili mí nejbližší příbuzní, poprvé v životě
jsem viděla i domek vzadu, kde za války bydleli.

Pán v autě na mě koukal dost zvláštně, a protože mě od té doby viděl takhle stát u otevřených vrat už několikrát, rozhodla jsem se, až tahle kniha vyjde, a vrata budou zase otevřená, že si pro ni dojdu do své pracovny, kterou mám hned za rohem u kostela, nalistuju tuhle Fuchsovinu, a snad mi majitelé dovolí, podívat se do domku, kde můj děda s rodinou za války bydlel...

10. 5. 2006

P. S.

Tety i moje matka byly nádherné ženské a o tom, co prožívaly za války, v krámku pod kostelem, píšu v knize, KDYŽ STARÉ DĚTI PLÁČOU, v povídce Můj život s netopýrem.

Nový mobil

Jednou ráno jsem se rozjela za maminkou do Žlebů (www.ouzleby.cz).

Vezla jsem jí nový mobil, protože do starého jsme už nesehnali baterii a není nic horšího, než nedovolat se své čtyřiaosmdesátileté mamuně jenom proto, že má mobil už zase vybitý.

Rita mi napsala vysvětlující komentář k jeho provozu, a já začala se školením, hned jak jsem se nadechla maminčiny vůně fialek, která je pořád stejná jako v mém dětství.

Seděly jsme metr od sebe a já jí volala ze svého mobilu a učila ji přijímat hovory na mobilu novém. Pak jsem ji učila, jak má volat. Také jsem jí ukázala, jak se dostane k číslům na policii, hasiče a záchranku.

„Mami, stát se může cokoli! Takhle si najdeš číslo, které budeš potřebovat. Zmáčkneš VOLAT. A když se dovoláš, řekneš jméno, a kde bydlíš.“

Maminka se na mě nechápavě podívala.

„Irenko, já myslela, že stačí, když jenom zavolám a oni už budou vědět, odkud volám!“